

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ИСКЕ АБДУЛ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«06» декабрь 2019 ел

№ 11/1

**Иске Абдул авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы
турында**

Бюджет процессын жайга салу өлешендә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Тукай муниципаль районы» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Иске Абдул авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны мәгълүмат стендларында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://prav.tatarstan.ru>), шулай ук Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә һәм 2020 елга һәм 2021, 2022 еллар планы чорына Иске Абдул авыл жирлеге бюджетын төзегәндә һәм үтәгәндә кулланылырга тиеш.
4. Әлеге карар үтәлешен тикшереп торуну бюджет, салымнар, финанслар һәм икътисад буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет Рәисе

(Handwritten signature)

Р.Х.Сафина

ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ АБДУЛ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ТӨЗЕЛЭШЕ ҺӘМ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге нигезләмә белән жайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында әлеге нигезләмә (алга таба – нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Иске Абдул авыл жирлегендә муниципаль берәмлеге уставы нигезендә Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегендә (алга таба – авыл жирлегендә) бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм үтәлешен контрольдә тоту барышында, шулай ук муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурыч белән идарә итү процессында бюджет мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында барлыкка килгән бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

2 статья. Авыл жирлегендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукый нигезләре

Авыл жирлегендә бюджет Тукай муниципаль районы Иске Абдул авыл жирлегендә Советы карары белән эшләнә һәм раслана.

3 статья. Әлеге нигезләмәдә кулланылучы төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге нигезләмәдә Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән төшенчәләр һәм терминнар кулланыла.

II. Авыл жирлегендә бюджет вәкаләтләре

4 статья. Авыл жирлегендә бюджет процессының төп этаплары

Авыл жирлегендә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- бюджет үтәлеше;

- бюджет турында карарга үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү;
- бюджет үтәлеше турында хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Авыл җирлегендә бюджет процессында катнашучылар:

- Совет;
- Башкарма комитет;
- бюджет керемнәренә баш администраторлары (администраторлары) ;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары (администраторлары) ;
- эчке муниципаль финанс контроле органы;
- контроль-хисап палатасы;
- Тукай муниципаль районының финанс-бюджет палатасы (алга таба – район ФБП).

6 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Авыл җирлеге Советы авыл җирлеге бюджетын, аның үтәлеше турында хисапны карый һәм раслый, авыл җирлеге бюджеты үтәлешенә аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольне гамәлгә ашыра, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәгә 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, авыл җирлеге уставы, әлегә нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Советка Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча, компетенциясе чикләрендә аның вәкаләтләрен тәэмин итү өчен, авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

Авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) авыл жирлеге бюджетты проектын төзүне тээмин итэ, аны кирэкле документлар һәм материаллар белән авыл жирлеге Советына раслауга кертэ, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый, авыл жирлеге бюджетының үтөлешен һәм бюджет хисаплылығын төзүне тээмин итэ, авыл жирлеге Советы раславына авыл жирлеге бюджетты үтөлеше турында хисап тапшыра, муниципаль бурыч белән идарэ итүне тээмин итэ, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, элге нигезләмэ һәм (яисэ) алар нигезендэ кабул ителгән, бюджет-хокук мөнэсэбэтләрэн жайга салучы муниципаль хокукий актлар белән билгелэнгән башка вэкалэтләрне гамэлгэ ашыра.

Район ФБП авыл жирлеге бюджетты проектын төзи, авыл жирлеге бюджетты үтөлешен оештыра, бюджет хисаплылығын төзү тәртибен билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, элге нигезләмэдэ һәм (яисэ) алар нигезендэ кабул ителгән, бюджет-хокук мөнэсэбэтләрэн жайга салучы муниципаль хокукий актлар белән билгелэнгән башка бюджет вэкалэтләрэн гамэлгэ ашыра.

Район ФБП ай саен Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгелэнгән тэртиптэ бюджетның касса үтөлеше турында хисап төзи һәм тапшыра.

ФБП Авыл жирлеге Башкарма комитеты белән килешү нигезендэ гамэлгэ ашыра:

- жирлек бюджетының үтөлешен тикшереп тору;
- жирлек бюджетты турындагы карарлар проектларына экспертиза ясау;
- жирлек бюджетының үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;
- бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижэлелеген билгеләүгэ юнэлдерелгән нәтижэлелеккэ аудит үткэрэ;
- муниципаль милектэге мөлкэт белән идарэ итүнең һәм аның белән эш итүнең билгелэнгән тэртибе үтөлешен тикшереп тору;
- эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты бюджет чараларының баш администраторлары тарафыннан гамэлгэ ашыруны камилләштерү буенча тэкъдимнэр эзерләүне гамэлгэ ашыра;
- Иске Абдул авыл жирлегендэ бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исэптэн бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү буенча тэкъдимнэр эзерләү;
- «Россия Федерациясе субъектларының контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчэнлегенең гомуми принциплары турында» 2011

елның 7 февралендәге N 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән мәсьәләләр буенча башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7 статья. Авыл жирлеге бюджетты керемнәре

Бюджет керемнәре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турында законнар, башка мәжбүри түләү турында законнар нигезендә формалаша.

Бюджет керемнәренә салым, салым булмаган һәм түләүсез керемнәр керә.

Бюджетның салым керемнәренә салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе субъекты законы, авыл жирлегенең норматив хокукый актлары белән каралган федераль, региональ, жирле салымнар һәм жыемнар, шулай ук алар буенча пеня һәм штрафлар керә.

Бюджетның салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 41, 42, 46 һәм 62 статьялары нигезендә формалаштырыла.

8 статья. Авыл жирлеге бюджетты чыгымнары

Бюджет чыгымнарын формалаштыру федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациясе законнары һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында авыл жирлеге бюджетты хисабына булырга тиеш.

9 статья. Муниципаль бурыч алулар

Авыл жирлегенең муниципаль бурычы структурасы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре төркеменнән гыйбарәт.

2. Тукай районы Иске Абдул авыл жирлегенең озак сроклы йөкләмәләре түбәндәгеләр буенча булырга мөмкин:

- Тукай районы Иске Абдул авыл жирлегенең гарантиясе (муниципаль гарантияләр);

- Тукай районының Иске Абдул авыл жирлеге тарафыннан кредит оешмаларыннан алынган кредитларга;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлек бюджеттына жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

- Тукай районы Иске Абдул авыл жирлегенең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә).

Тукай районы Иске Абдул авыл жирлегенең бурыч йөкләмәләре, әлеге пунктта каралганнан тыш, башка төрләрдә яши алмый.

3. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

- Тукай районы Иске Абдул авыл жирлегенә алган кредитлар буенча төп бурыч күләме;

- жирлек бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

- муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

- Тукай районы Иске Абдул авыл жирлегенең юкка чыгарылмаган бурыч йөкләмәләре күләме (күрсәтелгән) күләменнән тыш.

4. Тукай муниципаль районының Иске Абдул авыл жирлегенең озак сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) йөкләмәләре кыска сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе тулысынча туктатылган (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләр һәм муниципаль хокукый актлар белән башкарылмаган) очракта, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны юкка чыгару датасыннан соң өч ел эчендә муниципаль гарантия срогы тәмамланган һәм Бюджет кодексында каралган башка очракларда күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр авыл жирлегенә Советлар Карары белән башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Әлеге статьяның 5 пунктында күрсәтелгән сроклар тәмамлангач, авыл жирлегенә башлыгы авыл жирлегенә Башкарма комитеты җитәкчесенә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән авыл жирлегенең муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында карар чыгара.

Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру тәртібе Россия Федерациясенә бюджет законнары белән билгеләнә.

7. Муниципаль гарантия түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкин:

- принципалның бенефициар алдындагы бурычын (төп йөкләмәне) тиешенчә үтәве;

- коммерциясез характердагы гарантияле очрак килеп туганда барлыкка килгән зыяны каплау.

Муниципаль гарантия бирү шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль гарантия бирү турында шартнамә белән билгеләнә.

Муниципаль гарантияләр Тукай районы Иске Абдул авыл җирлеге исемнән Тукай районы Иске Абдул авыл җирлеге Советының чираттагы финанс елына җирлек бюджеты турында Карарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы нигезендә һәм чикләрендә Тукай районы Иске Абдул авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан бирелә.

Муниципаль гарантия бирү һәм үтәү муниципаль бурыч китабында чагылыш табарга тиеш.

Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе Тукай районының Иске Абдулавыл җирлеге Советы тарафыннан раслана.

8. Муниципаль бурыч белән идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 92.1 статьясы 3 пунктында, 107 статьясы 3, 6 пунктларында һәм 111 статьясында билгеләнгән чикләүләрне үтәү зарурлыгыннан чыгып гамәлгә ашырыла.

Җирле бюджет кытлыгы һәм чираттагы финанс елына муниципаль бурычның чикле күләме, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, Тукай районы Иске Абдул авыл җирлеге Советы карары белән чираттагы финанс елына җирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә.

Хисап финанс елына җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап буенча Тукай районы Иске Абдул авыл җирлеге Советының җирлек бюджеты турында карары белән расланган Чираттагы финанс елында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнарының, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш, иң чик күләме җирле бюджет чыгымнарының 15 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру (муниципаль бурычны реструктуризацияләү һәм түләү максатларында бурыч йөкләмәләрен кабул итүдән тыш), муниципаль гарантияләрне бирү җирле бюджет үтәлеше барышында күрсәтелгән чикләүләрне бозган очракта башкарыла алмый.

Тукай районы Иске Абдул авыл җирлеге Советы чираттагы финанс елына җирлек бюджеты турында карар кабул итү, җирлек бюджеты проектын төзү

этабында һәм жирлек бюджетын үтәү барышында, шулай ук Тукай районы Иске Абдул авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан муниципаль бурыч белән идарә итү барышында үз компетенциясе чикләрендә күрсәтелгән чикләүләрне үтәүне тәмин итәргә тиеш.

9. Тукай районы финанс-бюджет палатасы Иске Абдул авыл жирлегенең муниципаль бурыч кенәгәсен алып бара, аңа Россия Федерациясе Бюджет кодексы, шулай ук Тукай районы Иске Абдул авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан расланган Иске Абдул авыл жирлегенең муниципаль бурыч кенәгәсен алып бару тәртибе нигезендә мәгълүматлар кертелә.

10 статья. Авыл жирлеге бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

Авыл жирлеге бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:

- муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
- Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;
- башка бюджетара трансфертлар.

Район бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гәмәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирле үзидарә органнары тарафыннан авыл жирлеге бюджетыннан район бюджетына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар бирүнең максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән Иске Абдул авыл жирлеге һәм район арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

11 статья. Татарстан Республикасы бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан субсидияләр

Татарстан Республикасы бюджетына бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 маддәсендә билгеләнгән тәртиптә бирелә.

Әлеге маддәнең 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләравыл жирлеге бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

12 статья. Авыл жирлеге бюджетыннан авыл жирлекләре бюджетларына субсидияләр

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителгән авыл жирлеге карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатында, башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына авыл жирлеге бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары авыл жирлеге һәм район Башкарма комитетлары карарлары белән билгеләнгән тәртиптә төзелгән авыл жирлекләре башкарма комитетлары арасында килешүләр белән билгеләнә.

13 статья. Район бюджетына авыл жирлекләре бюджетларыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган Иске Абдул авыл жирлеге карарларында каралган очракта һәм тәртиптә Тукай районы бюджетына авыл жирлеге бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

III. Бюджет проектын төзү

14 статья. Гомуми нигезләмәләр

Бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатында социаль-иқтисадый үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

Авыл жирлеге бюджеты проекты авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән әлеге нигезләмә нигезендә билгеләнгән тәртиптә төзелә.

Авыл жирлеге бюджеты проекты, бюджет проекты авыл жирлегенң муниципаль хокукый актлары нигезендә бер елга (чираттагы финанс елына) яки өч елга (чираттагы финанс елына һәм планнар чорына) төзелә һәм раслана, әгәр Россия Федерациясе субъекты законы белән (Россия Федерациясе субъекты бюджеты турындагы законнан тыш) муниципаль авыл жирлекләренң бюджет проектлары төзелә һәм раслана торган срок билгеләнмәгән булса.

Бюджет проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасы;
- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- чираттагы финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- муниципаль программалар.

15 статья. Социаль-икътисадый үсеш фаразы

Авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы авыл жирлеге Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә өч елдан да ким булмаган вакытка эшләнә.

Авыл жирлеге социаль-икътисадый үсеш фаразы авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан авыл жирлеге бюджеты проектын авыл жирлеге Советына чыгару турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

Чираттагы финанс елына һәм планнар чорына социаль-икътисадый үсеш фаразы планнар чорының параметрларын төгәлләштерү һәм планнар чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Бюджет проектын төзү яки карау барышында авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы үзгәрү бюджет проектының төп характеристикалары үзгәрүгә китерә.

16 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразлары нигезендә, авыл жирлеге бюджеты турында карар проекты авыл жирлеге Советына кертелгән көнгә гамәлдә булган Россия Федерациясенең салымнар һәм жыемнар турында законнары һәм бюджет законнары, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгели торган Татарстан Республикасы законнары һәм авыл жирлеге Советы карарлары нигезендә фаразлана.

Чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирле бюджет турында карар проекты авыл жирлеге Советына кертелгән көннән соң кабул ителгән салымнар һәм жыемнар турында карарларга үзгәрешләр кертүне күздә тоткан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерүче авыл жирлеге Советы карарларында чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 январеннән (иртәрәк түгел) үз көченә керү турында нигезләмәләр булырга тиеш.

17 статья. Муниципаль программалар

Авыл жирлегенен муниципаль программалары авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Авыл жирлегенен муниципаль программаларын тормышка ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан билгелэнгән тәртиптә билгеләнә.

Авыл жирлегенен муниципаль программаларын эшләү, әлеге программаларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе авыл жирлеге Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

Авыл жирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруны финанс белән тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләре күләме авыл жирлеге бюджеты турында карар нигезендә һәр программага туры килгән бюджет чыгымнарының максатчан статьясы буенча программаны раслаган Башкарма комитет муниципаль хокукый акты нигезендә раслана.

18 статья. Бюджет турында карар проектын карау һәм раслау

Авыл жирлеге бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренен гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге нигезләмә белән билгелэнгән башка күрсәткечләр керә торган төп характеристикалар булырга тиеш.

Бюджет турында карар белән раслана:

- бюджет керемнәренен баш администраторлары исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары исемлеге;
- бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча яисә бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программасыз юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча һәм чираттагы финанс елына һәм (яки) план чорына бюджет чыгымнары классификациясенен максатчан статьялары (муниципаль) программалар һәм программасыз эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү;
- чираттагы финанс елына һәм планнар чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренен гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында һәм планнар чорында башка бюджетлардан алына һәм (яки) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм планнар чорының беренче елына бюджет расланса, шартлы рәвештә расланган чыгымнарның гомуми күләмеплан чорының беренче елына бюджет чыгымнары гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнары гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына һәм планнар чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

- чираттагы финанс елыннан һәм планнар чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 январе торышына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) дәүләт (муниципаль) тышкы бурычының иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп;

- авыл жирлеге бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

Авыл жирлеге бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чоры икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Шартлы рәвештә расланган чыгымнар дигәндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

19 статья. Авыл жирлеге бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Киләсе финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлеге бюджеты турында карар проекты белән бер үк вакытта авыл жирлеге Советына тапшырыла:

- бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорына авыл жирлеге социаль-икътисадый үсешенең якынча нәтижеләре һәм агымдагы финанс елына авыл жирлеге социаль-икътисадый үсешенең көтелгән нәтижеләре;

- авыл җирлегенәң социаль-иқтисады үсеш фаразы;

- чираттагы финанс елына һәм планнар чорына авыл җирлегенәң берләштерелгән бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, бюджет дефициты (профициты) гомуми күләме) фаразы;

- бюджет проектына аңлатма язуы;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методика проектлары) һәм хисаплары;

- чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 январенә муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) дәүләт (муниципаль) тышкы бурычының иң югары чиге;

- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;

- җирле бюджет керемнәре чыганақлары реестры;

- башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турында қарар белән муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаған юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү расланған очрақта, бюджет турында қарар проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары).

Авыл җирлеге Башкарма комитеты киләсе финанс елына һәм план чорына авыл җирлеге бюджеты турында қарар проектын Совет қаравына агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңға қалмыйча кертә.

Авыл җирлеге бюджеты турында қарар проекты, әгәр ул авыл җирлеге Советына агымдагы елның 15 ноябрәндә 24.00 сәғәткә кадәр кертелгән булса, вакытында кертелгән дип санала.

20 статья. Бюджет турында қарар проектын кертү

Авыл җирлеге Советына чираттагы финанс елына һәм планнар чорына авыл җирлеге бюджеты турында қарар проекты кертелгәннән соң, бер тәүлек эчендә авыл җирлеге Башлығы аны район контроль-хисап палатасына экспертиза үткәрү өчен жибәрә. Бюджет проекты шулай ук стендларда, район сайтында рәсми бастырылырға һәм халық тыңлауларына чыгарылырға тиеш.

Район контроль-хисап палатасы 1 декабрьгә кадәр бюджет турында қарар проекты хақында, әлеге проектның ачықлаған очрақта җитешсезлекләрен күрсәтеп, бәяләмә әзерли.

Район контроль-хисап палатасы бәяләмәсе авыл җирлеге Советы депутатлары тарафыннан авыл җирлеге бюджеты турында карар проектына төзәтмәләр эзерләгәндә исәпкә алына.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл җирлеге бюджеты турында кертелгән карар проекты, район контроль-хисап палатасы бәяләмәсе белән комиссиясгә, шулай ук авыл җирлеге Советы депутатларына карауга жиберелә.

Авыл җирлеге бюджеты турында карар проекты буенча килешмәгән сораулар барлыкка килгән очракта, авыл җирлеге Башлыгы карары белән килештерү комиссиясә төзелергә мөмкин, ана тигез санда авыл җирлеге Башкарма комитеты һәм Советы вәкилләре керә.

Килештерү комиссиясә авыл җирлеге башлыгы тарафыннан расланган регламент нигезендә авыл җирлеге бюджеты турында карар проекты буенча бәхәслә мәсьәләләргә карый.

Авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм планнар чорына бюджет турында карар тәүлек дәвамында имзалау һәм халыкка җиткерү өчен авыл җирлеге Башлыгына жиберелә.

21 статья. Бюджет турында карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында карар проектының вакытында кабул итмәү нәтижәләре

Авыл җирлеге бюджеты турындагы карар авыл җирлеге Советы тарафыннан расланган, авыл җирлеге Башлыгы тарафыннан имзаланган һәм чираттагы финанс елы башланганчы халыкка игълан ителгән булырга тиеш.

Авыл җирлегенә җирле үзидарә органнары үз компетенциясә кысаларында бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка җиткерүне тәмин итү буенча бөтен мөмкин булган чараларны күрергә тиеш.

Әгәр чираттагы финанс елына бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәсә, Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

22 статья. Агымдагы финанс елына һәм планнар чорына бюджет турында карарга үзгәрешләр кертү

Авыл җирлеге Башкарма комитеты карарның хокукый жайга салу предметы булып торган барлык мәсьәләләр буенча агымдагы финанс елына һәм планнар чорына бюджетка үзгәрешләр кертү турында проект эшли һәм авыл җирлеге Советына тапшыра.

Авыл жирлеге башлыгы авыл жирлеге Советына аңлатма язуы һәм тәкъдим ителә торган үзгәрешләрне нигезләү белән жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проектын кертә. Күрсәтелгән проектны караганда авыл жирлеге Советы сессиясендә авыл жирлеге башлыгы яки ул вәкаләт биргән затның кертелә торган үзгәрешләр турындагы доклады тыңлана.

IV. Авыл жирлеге бюджеты үтәлеше

23 статья. Бюджет үтәлеше нигезләре

Авыл жирлеге бюджетының үтәлеше авыл жирлеге Башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә.

Бюджет үтәлешен оештыру район финанс-бюджет палатасына йөкләнә.

Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

24 статья. Керемнәр буенча авыл жирлеге бюджеты үтәлеше

Керемнәр буенча авыл жирлеге бюджеты үтәлеше түбәндәгеләрне күздә тотат:

- Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә авыл жирлеге бюджетына салымнарны, жыемнарны һәм башка керемнәрне бүлүдән кертгән керемнәрне авыл жирлеге бюджетының бердәм санына күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түлэнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәплэнгән процентлар суммаларын кире кайтару;

- артык түлэнгән яисә артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

- авыл жирлеге бюджеты администраторы тарафыннан авыл жирлеге бюджетына түләүләрне төгәлләштерү;

- артык түлэнгән яки артык алынган салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (исәпкә алуны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, средстволарны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процент суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәплэнгән процентларны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә авыл жирлеге бюджетының бердәм саныннан күчерү.

25 статья. Чыгымнар буенча авыл жирлеге бюджеты үтәлеше

Чыгымнар буенча бюджет үтәлеше, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге нигезләмә таләпләрен үтәп, район ФБП тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

Чыгымнар буенча авыл жирлегә бюджеты үтәлеше түбәндәгеләрне күздә тотат:

- бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;
- акча йөкләмәләрен раслау;
- акчалата йөкләмәләрне түләүгә санкция бирү;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

26 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча авыл жирлегә бюджеты үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасына таянып, бюджетның бердәм счётында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә район ФБП билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Авыл жирлегә бюджетын үтәгәндә авыл жирлегә бюджеты турында расланган карардан артык фактта алынган керемнәрне куллану

Бюджет үтәгәндә авыл жирлегә бюджеты турында карарда расланган керемнәрнең гомуми күләмнән фактта артык алынган керемнәр район ФБП тарафыннан, агымдагы финанс елына һәм планнар чорына авыл жирлегә бюджеты турында карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурыч алуларга, муниципаль бурычны түләүгә, шулай Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 маддәсе 3 пунктында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, авыл жирлегенә гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә жибәрелергә мөмкин.

Субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар һәм физик һәм юридик затлардан максатчан билгеләнеше булган түләүсез керемнәр, шул исәптән әлеге нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә бюджетка күчүче, бюджет үтәгәндә авыл жирлегә бюджеты турында карарда расланган керемнәрнең гомуми күләмнән фактта артык алынган керемнәр максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларына туры китереп, агымдагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлегә бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертп, авыл жирлегә бюджеты чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

28 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

Авыл жирлеге бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсе 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында авыл жирлеге бюджетын үтәү буенча операцияләргә төгәлләү, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге маддә таләпләре нигезендә район ФБП билгеләгән тәртиптә тормышка ашырыла.

Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалта.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр авыл жирлеге бюджетын үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган авыл жирлеге бюджетының бердәм санындагы калган акчалар чикләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән бюджет йөкләмәләрен түләргә тиеш.

Агымдагы финанс елында кулланылмаган, максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар формасында алынган бюджетара трансфертлар Тукай муниципаль районы бюджеты кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Максатчан билгеләнеше булган, субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар формасында алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы район бюджеты кеременә күчерелмәгән очракта, әлеге акчалар, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә үтәп, район финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә район бюджеты кеременә кайтарылырга тиеш.

V. Бюджет хисапчылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

29 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисапчылыгы нигезләре

Бюджет исәбе һәм бюджет хисапчылыгы нигезләре Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет исәбе финанс һәм финанс булмаган активларның торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләргә үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылдырылган мәгълүматны жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнең тәртипкә салынган системасыннан тора.

Бюджет исәбе Россия Федерациясе бюджет классификациясен үз эченә алган санылар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе санылар планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

Авыл жирлегенең бюджет хисаплылығын үз эченә ала:

- бюджет үтәлеше турында хисап;
- бюджет үтәлеше балансы;
- эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- акча средсволары хәрәкәте турында хисап;
- аңлатма язуы.

Бюджет үтәлеше турында хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтәлеше турында белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында хисап чорының беренче һәм соңгы көненә бюджет исәбе счетлары планы счетлары буенча авыл жирлегенең финанс булмаган һәм финанс активлары турында мәгълүматлар тупланган.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында белешмәләр туплана һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турында хисап дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе кодлары буенча бюджет средсволары белән операцияләргә чагылдыра.

Аңлатма язуында Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукый актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә бюджет үтәлеше турында хисапта бирелгән бюджет үтәлеше хакында мәгълүматны тулыландыручы мәгълүматны үз эченә ала.

30 статья. Бюджет хисаплылығын төзү

Авыл жирлегенең бюджет хисаплылығы авыл жирлеге бюджет акчалары баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылығы нигезендә район ФБП тарафыннан төзелә.

Бюджет хисаплылығы еллык хисап булып тора. Бюджеты үтәлеше турында хисап квартал саен ясала.

Агымдагы финанс елының беренче кварталына, яртыеллыгына һәм тугыз аена авыл жирлеге бюджеты үтәлеше турында хисап авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм авыл жирлеге Советына, район контроль-хисап палатасына жиберелә.

31 статья. Авыл җирлеге бюджеты үтәләше турында еллык хисап

Җирлек бюджетының үтәләше турында еллык отчет авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан төзелә һәм авыл җирлеге башлыгына тапшырыла а, аннан соң ул авыл җирлеге Советына һәм районның контроль-хисап палатасына юлланачак.

Авыл җирлеге бюджетының үтәләше турында еллык хисап авыл җирлеге Советының норматив хокукый акты проекты рәвешендә эшләнә.

Бюджет үтәләше турында еллык хисап, аны караганчы, авыл җирлеге Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул авыл җирлеге бюджеты акчалары баш администраторларының бюджет хисабын тышкы тикшерүне һәм авыл җирлеге бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

Еллык хисапны тышкы тикшерү районның контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Авыл җирлеге Башкарма комитеты районның контроль-хисап палатасына, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, аңа бәяләмә әзерләү өчен, авыл җирлеге бюджеты үтәләше турында хисап тапшыра. Бюджет үтәләше турында еллык хисап белән бер үк вакытта бюджет үтәләше турында еллык хисап белән бергә авыл җирлеге Советына тапшырылырга тиешле карар проекты һәм башка документлар тапшырыла. Авыл җирлеге үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла. Авыл җирлеге бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә авыл җирлеге Советы контроль-хисап палатасы тарафыннан авыл җирлеге Советына, шул үк вакытта аавыл җирлеге Башкарма комитетына тапшырыла.

Авыл җирлеге бюджеты үтәләше турында еллык хисап авыл җирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

Бюджет үтәләше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта авыл җирлеге Советының бюджет үтәләше турында карары проекты, бюджет үтәләше турында башка бюджет хисабы һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

Бюджет үтәләше турында еллык хисапны карау нәтижәләре буенча авыл җирлеге Советы авыл җирлеге бюджеты үтәләше турында карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Авыл җирлеге Советы бюджет үтәләше турында карарны кире каккан очракта, ул дәрәс булмаган яки тулы чагылдырылмаган белешмәләрне бетерү һәм бер айдан артмаган вакыт эчендә кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Бюджет үтәләше турында авыл җирлеге Советы карары белән хисап финансына бюджет керемнәре, чыгымнары һәм дефицитының (профицитының) гомуми

күләме күрсәтелгән авыл жирлегә бюджеты үтәлеше турында хисап раслана. Авыл жирлегә бюджеты үтәлеше турында карарга аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

- бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- керем төрләре кодлары, керемнәрнең ярдәмче төрләре, дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы.

VI. Муниципаль финанс контроле

32 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациясе бюджет законнарын һәм башка норматив хокукый актларны үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы, эчке, башлангыч, соңгыга бүленә.

Тышкы муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

Эчке муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә авыл жирлегә Башкарма комитетының контроль эшчәнлегә булып тора.

Башлангыч контроль Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын үтәү барышында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм кисәтү максатларында гамәлгә ашырыла.

Соңгы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дәрәслеген билгеләү максатларында Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле рәвешләре һәм тәртибе Бюджет кодексы һәм Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары, шулай ук авыл жирлегә башкарма комитетының хокукый актлары белән билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен тормышка ашыру ысуллары булып тикшерү, ревизия, тикшереп чыгу тора.

33 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып түбэндәгеләр тора:

- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренең баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары);

- муниципаль унитар предприятиеләр;

- юридик затлар (муниципаль учреждениеләрдән, муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарлар, физик затлар жирле бюджеттан акчалар бирү турында шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын, дәүләт яисә муниципаль гарантияләр бирү турында шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын үтәү өлешендә.

Муниципаль финанс контроле органнары Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетлары акчаларыннан, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына бирелгән бюджетара трансфертлардан һәм бюджет кредитларыннан файдалануны тикшереп тора. Мондый контроль шулай ук бюджетара трансфертлар бирелгән төп бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) һәм бюджет чараларын алучыларга карата да гамәлгә ашырыла.

Контроль объектлары мөнәсәбәтендә (бюджет процессында катнашучылар, бюджет һәм автоном учреждениеләр, дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләр, дәүләт корпорацияләре һәм дәүләт компанияләреннән, устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр катнашында хужалык жәмгыятьләреннә һәм ширкәтләреннән, шулай ук устав (жыелма) капиталларында мондый ширкәтләр һәм жәмгыятьләрнең өлеше (өлеше) булган коммерция оешмаларыннан тыш) муниципаль финанс контроле бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (бүлүчеләрне) тикшерү барышында бюджеттан акча бирү шартларын үтәү өлешендә генә тормышка ашырыла.

Контроль объектларының муниципаль финанс контроле органнарына аларның муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны, документларны һәм материалларны тапшырмавы яисә үз вакытында тапшырмавы, шулай ук аларны тулы күләмдә тапшырмау яисә дәрәс булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.